

Lausunto

30.04.2015

TEM/811/00.06.01/2015

Lausuntopyyntö salausohjeen luonnoksesta, VM047:18/2007, 21.4.2015

Työ- ja elinkeinoministeriön vastaus lausuntopyyntöön salausohjeen luonnoksesta

Työ- ja elinkeinoministeriö lausuu asiassa seuraavaa.

VAHTI-ohjeen luonnoksen esipuheessa tehdään lyhyt katsaus kyber- ja tietoturvallisuuden merkitykseen ja merkityksen kasvuun tämän vuosikymmenen aikana. Turvallisuusvaatimusten ennakoidaan laajentuvan digitalisaation kasvun myötä ja muodostavan tulevaisuudessa organisaatioiden luotettavan toiminnan kulmakiven.

Vastuut

Virastojen kyber- ja tietoturvaympäristön todetaan muuttuneen voimakkaasti valtionhallinnossa tapahtuneiden ja tapahtuvien toimintajärjestelyjen myötä, näistä esimerkkinä mainitaan Valtorin synty ja sen palvelutoiminnan käynnistäminen. Valtorin tulee toteuttaa palvelunsa tämän VAHTI-ohjeen mukaisesti.

Valtionhallinnon organisaatioille jää vastuu ohjeen noudattamisesta omissa substanssi-, ydin- tai liiketoimintaan liittyvissä järjestelmissä.

Valtorin palvelujen käynnistymisen yhteydessä on virastoista siirtynyt suuri osa teknisestä osaamisesta palveluntuottajan palvelukseen ja nämä resurssit ovat nykyään vain tilauspohjaisen palvelutuotannon kautta virastojen käytössä. Tämä luo täysin uuden tilanteen ja keskitetyt palveluntuottajat ovat pääsääntöisesti vastuussa kaikesta teknisestä toiminnasta ja tekniikkahankinnoista.

Ohjeluonnos korostaa vaatimusten mukaisen toiminnan edelleen säilyvän tilaajaorganisaatiolla. Työ- ja elinkeinoministeriö haluaa jo kyseenalaistaa tämän vastuun säilymisen tilaajalla ja esittää monopoliasemassa olevan palveluntuottajan olevan päävastuullinen tuotteidensa ja palveluiden osalta. Katsoimme tämän olevan seuraus monopoliasemasta. Tuotteita hyödyntävä viranomais on vastuussa omasta turvallisuuskulttuuristaan ja sen toteuttamisesta. TEM katsoo, että valtionhallinnossa toteutettava salaus ei ole virasto-kohtaista toimintaa tai hankintaa, vaan toiminnan on oltava yhtenäistä ja yhteen toimivaa koko hallinnossa.

Ohjeen teknisistä osioista 4,5 ja 6

Ohjeen osa 4 kertoo lyhyesti tiedon salaamisen viitekehyksestä. Osiot ovat käytännössä vaikeiden asioiden ja tekniikoiden pintaraapaisuja ja ehdotamme osion 4 muuttamista VAHTI-ohjeen tekniseksi liitteeksi koska osio ei sisällä konkreettisia toiminta- tai salausohjeita.

Ohjeen osa 5 kertoo avainten hallinnasta yleisesti ja teknisesti. Ehdotamme osion 5 muuttamista VAHTI-ohjeen tekniseksi liitteeksi.

Ohjeen osa 6 sisältää teknistä ja kryptografista pohdintaa ja ehdotammekin osion näiden osuuksien siirtämistä ohjeen tekniseksi liitteeksi. Osiossa olevia tarveanalyysin ja riskianalyysin kohtia voi muuttaa enemmän virastojen hallussa olevan osaamisen avulla toteutettavaksi ohjeistoksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö toivoo tämän VAHTI-ohjeen fokuksen muuttamista näistä lyhyistä teknisistä tietoiskuista enemmän ohjeistukseksi virastojen kyber- ja tietoturvakulttuurin luomisessa, sen arvioimisessa ja ylläpidossa.

Pilvipalveluista

Ohje tuo esiin pilvipalveluihin liittyviä ongelmia jo esipuheessa toteamalla niistä: "...niiden käyttöä voidaan laajentaa siinä vaiheessa kun niissä on mahdollista käyttää asiakkaan tarkastamaa ja hyväksymää tiedon salausratkaisua. Lisäksi niihin liittyvä avaintenhallinta tulee toteuttaa siten, että myös se täyttää kaikki asiakkaan salausratkaisulta edellyttämät vaatimukset."

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo näiden vaatimusten edellyttävän valtionhallinnon laajuista toimintaa ja hankintaa. Virastokohtainen salaustekniikoiden arviointi tai avaintenhallinta ei ole tarkoituksenmukaista tai ehkä ei edes mahdollista.

 Markku Wallin
 osastopäällikkö

 Heikki Haukilahti
 kehitysjohtaja

JAKELU

Valtiovarainministeriö, kirjaamo (valtiovarainministerio@vm.fi)

TIEDOKSI

Erityisasiantuntija Aarne Hummelholm, VM